

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра української літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

проф. Борис БУНЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

“Історія української літератури (давня)”

обов’язкова

Освітньо-професійна програма **“Українська мова та література”**

Спеціальність **014 Середня освіта**

Галузь знань **01 Освіта**

Рівень вищої освіти **перший бакалаврський**

Філологічний факультет

Мова навчання **українська**

Чернівці 2024 рік

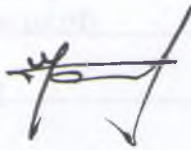
Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української літератури (давня)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література», (спец. 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 9 від 26 червня 2024 року).

Розробники: Мальцев Валентин Сергійович, завідувач, доцент кафедри української літератури, кандидат філологічних наук, доцент; Мельничук Богдан Іванович, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.

Викладачі: Мальцев Валентин Сергійович, завідувач, доцент кафедри української літератури, кандидат філологічних наук, доцент; Меленчук Ольга Василівна, асистент кафедри української літератури, кандидат філологічних наук.

Погоджено з гарантом ОП й затверджено
на засіданні кафедри української літератури
Протокол № 1 від 9 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Валентин МАЛЬЦЕВ

Схвалено методичною радою
філологічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

Мета та завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами освіти систематизованих знань про процеси й явища, що відбувалися в українському письменстві XI – XVIII століть; прочитання й засвоєння текстів давньої української літератури; формування відповідних компетентностей для подальшої фахової реалізації.

Пререквізити:

Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, здобутих під час опанування шкільного курсу української літератури та історії України.

Вступ до літературознавства;

Усна народна творчість;

Зарубіжна література.

Результати навчання.

Навчальна дисципліна «Історія української літератури (давня)» спрямована на забезпечення та засвоєння таких *загальних і спеціальних компетентностей*:

Загальні:

ЗК 6. Здатність формувати системне ставлення до минулого, сучасного та майбутнього України, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

Фахові:

ФК 6. Здатність розуміти історико-літературний процес, закономірності розвитку української літератури у світовому контексті, використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 7. Здатність здійснювати різноаспектний аналіз художніх текстів, визначати їх жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції і новаторство, зв'язок із історією, фольклором, міфологією, релігією, філософією тощо.

ФК 8. Здатність розуміти специфіку мовознавчих / літературознавчих напрямів і шкіл, здійснювати науковий аналіз філологічного матеріалу, оперувати сучасною мовознавчою / літературознавчою термінологією, інтерпретувати та обґрунтовувати погляди різних дослідників щодо відповідних проблем.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набутися таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 5. Розуміти основні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати власну позицію щодо дискусійних питань української історії та сучасного суспільного життя.

ПРН 10. Аналізувати мовні та літературні явища у взаємозв'язку і взаємозалежності.

ПРН 11. Застосовувати різні види аналізу художнього тексту, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 12. Володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасного мовознавства / літературознавства, вільно оперувати мовознавчою / літературознавчою термінологією.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	30	30	-	-	90	-	іспит
Заочна	1	2	5	150	6	4	-	-	140	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Література Київської Русі												
Тема 1.1. Місце давньої література в українському літературному процесі	8	2	2			4	10	1				9
Тема 1.2. Українська література княжої доби (IX – I пол. XIII ст.). Перекладна література	12	2	2			8	10					10
Тема 1.3. Українська оригінальна література княжої доби	12	2	2			8	11	1				10
Тема 1.4. Література	12	2	2			8	10		1			9

зрілого Середньовіччя (XII – сер. XIII ст.)												
Разом за змістовим модулем 1	44	8	8			28	41	2	1			38
Змістовий модуль 2. Література II пол. XIII – XVII ст.												
Тема 2.1. Література пізнього Середньовіччя	10	2	2			6	9		1			8
Тема 2.2. Епоха Ренесансу в Україні. Творчість українських латиномовних письменників- гуманістів	10	2	2			6	9					9
Тема 2.3. Культурно- національне відродження кінця XVI – початку XVII ст.	10	2	2			6	9		1			8
Тема 2.4. Українська полемічна література	10	2	2			6	9	1				8
Тема 2.5. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку	10	2	2			6	9					9
Тема 2.6. Розвинуте бароко в Україні. Розквіт барокової поезії в Києві	9	2	2			5	9	1				8

Разом за змістовим модулем 2	59	12	12			35	54	2	2			50
Змістовий модуль 3. Література XVIII століття												
Тема 3.1. Основні тенденції літературного процесу XVIII ст.	11	2	2			7	11		1			10
Тема 3.2. Українська література епохи Бароко: драматургія і проза.	10	2	2			6	11	1				10
Тема 3.3. Козацькі літописи.	13	2	4			7	10					10
Тема 3.4. Творчість Григорія Сковороди.	13	4	2			7	10					10
Разом за змістовим модулем 3	47	10	10			27	55	2	1			52
Усього годин	150	30	30			90	150	6	4			140

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Місце давньої літератури в українському літературному процесі ПЛАН Історія літератури в структурі літературознавчих дисциплін. Історія вивчення української літератури XI – XVIII ст. Культурно-історичні обставини зародження й розвитку українського письменства Середньовічної доби. Особливості давньої літератури. Проблема періодизації давнього письменства.

1.2	Українська література княжої доби (IX – I пол. XIII ст.). Перекладна література ПЛАН Середньовіччя як культурно-історична епоха. Етапи розвитку середньовічної літератури. Прийняття християнства й поширення книжності в Київській Русі. Перекладна література в Київській Русі: джерела та специфіка. Структура середньовічної перекладної літератури.
1.3	Українська оригінальна література княжої доби ПЛАН Література XI – поч. XII ст. Ознаки монументального стилю. Ораторсько-учительна проза. „Слово про закон і благодать” Іларіона Київського. Житійна література. Княжі житія. Паломницька проза. Життя і ходіння Данила, Руської землі ігумена. Літописи як історико-літературні твори, їх специфіка. Початок київського літописання. Учительна проза. „Повчання дітям” Володимира Мономаха.
1.4	Література зрілого Середньовіччя (XII – сер. XIII ст.) ПЛАН Література XII – сер. XIII ст. Ознаки орнаментального стилю. Ораторсько-проповідницька проза. Творчість Кирила Туровського. Учительна проза. Послання Климента Смолятича. Київський літопис XII ст. „Слово у полку Ігоревім”. Моління Данила Заточника. Києво-Печерський патерик.
2.1	Література пізнього Середньовіччя: галицько-волинська доба. ПЛАН Період пізнього Середньовіччя в історії української духовної культури. Література другої половини XIII – середини XIV ст. Галицько-Волинський літопис. «Слово про погибель Руської землі». Апокрифічне «Слово о Лазаревім воскресінні». Ораторсько-проповідницькі твори Серапіона Володимирського.
2.2	Епоха Ренесансу в Україні. Творчість українських латиномовних письменників-гуманістів. ПЛАН Епоха Ренесансу в Україні, її характерні риси та ідейні течії. Причини виникнення й особливості латиномовної літератури. Наукова діяльність та літературна творчість Ю. Дрогобича. Пісні Павла Русина з Кросна. Поема С. Кленовича Роксоланія. Полемічно-публіцистична творчість С. Оріховського.
2.3	Культурно-національне відродження кінця XVI – початку XVII ст. ПЛАН Історичні передумови культурно-національного відродження в Україні. Поширення освітньої справи і братського руху. Початок українського книгодрукування.

	Переклади Біблії народною мовою. «Острозька Біблія» 1581 року та її культурно-освітнє значення.
2.4	Українська полемічна література. <i>ПЛАН</i> Специфіка та культурно-історичні передумови виникнення полемічної літератури. Основні питання релігійної полеміки. Провідні теми та проблеми творчості полемістів першого періоду (до Берестейської унії). Проблематика полемічних творів другого періоду (після унії). «Тренос» Мелетія Смотрицького. Полеміка 20-х років XVII ст. Пошуки шляхів розвитку православної церкви.
2.5	Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку. <i>ПЛАН</i> Період Бароко в історії європейської культури. Історичні умови розвитку українського письменства XVII – XVIII ст. Особливості українського бароко. Система жанрів давньої української поезії. Етапи розвитку української барокової поезії.
2.6	Розвинуте бароко в Україні. Розквіт барокової поезії в Києві. <i>ПЛАН</i> Освітня й культурна діяльність Петра Могили. Заснування Києво-Могилянського колегіуму й розквіт бароко в українській літературі. Розвиток літературно-теоретичної думки в Україні. Латиномовні поетики й риторики. Поезія Києво-Могилянського кола поетів. Творчість київських поетів кінця XVII – початку XVIII ст.
3.1	Основні тенденції літературного процесу XVIII ст. <i>ПЛАН</i> Історико-культурні умови розвитку літератури у XVIII ст. Київські поети XVIII ст. Занепад літературного життя в Києві. Рукописна традиція Чернігівського культурного осередку 40-50-х років XVIII ст. Історична поезія XVIII ст. „Розмова Великоросії з Малоросією” С. Дідовича. Почаївський культурний осередок другої половини XVIII ст. Антологія української духовної поезії „Богогласник”.
3.2	Українська література епохи Бароко: драматургія і проза. <i>ПЛАН</i> Походження драматичного мистецтва. Початок драматургії в Україні. Декламації і діалоги. Жанрово-тематичні групи українських шкільних драм. Етапи розвитку шкільної драматургії.
3.3	Козацькі літописи. <i>ПЛАН</i> Козацькі літописи – самобутнє явище української історичної прози та історіографії. Літопис Самовидця. Літопис Григорія Грабянки.

	Літопис Самійла Величка. „Історія Русів” як підсумок козацько-старшинського літописання.
3.4	Творчість Григорія Сковороди. ПЛАН Місце Г. Сковороди в історії української духовності і культури. Життєвий шлях та особистісний феномен письменника. Філософське вчення Сковороди про дві натури і три світи. Місце Біблії у філософській системі мислителя. Вчення Г. Сковороди про щастя людини і шляхи його досягнення. Поетична спадщина Г. Сковороди. Жанрові особливості віршів Г. Сковороди. Образ світу й мотиви шукання істинного щастя в поезії Г. Сковороди. Новаторство Г. Сковороди як поета.

Тематика практичних занять з переліком питань

Тем и	Назва теми
1	З історії вивчення давньої української літератури. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Погляди Івана Франка на давню українську літературу. Внесок Івана Франка у вивчення давнього українського письменства. Значення Михайла Грушевського у висвітленні давньої української літератури. Суть „Гарвардського проекту” і його реалізація.
2	Найвидатніші пам’ятки української писемності („Ізборник Святослава” 1073 р., „Ізборник Святослава”, 1076 р.). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Зміст „Ізборника Святослава” 1073 року. Зміст „Ізборника Святослава” 1076 року. Характеристика тропів і фігур в Ізборнику 1073 року. Трактатування їх у сучасному літературознавстві. Ізборник 1076 року про значення книг та методику їх читання. Значення Ізборників.
3	Апокрифи (Ідейно-художній зміст, відгомони в народній творчості та в пізнішій художній літературі). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Поняття про апокриф. Тематична класифікація апокрифів. Ідейно-художній зміст „Повісті про Китовраса”. Ідейно-художній зміст „Судів Соломона”. Ідейно-художній зміст „Ходіння Богородиці по муках”. Відгомін апокрифів в українській народнопоетичній творчості. Відгомін апокрифів в „Енеїді” І.Котляревського.

	Відгомін апокрифів у співомовках С. Руданського („Страшний суд”, „Тільки допечи” та ін.). Роль І.Франка у вивченні, виданні та художній інтерпретації апокрифів.
4	„Повість временних літ”. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Поняття про літопис. Історична зумовленість виникнення і перші етапи літописання. Найдавніші літописні зводи і списки. Основні редакції літопису „Повість временних літ”. Композиція твору. Легенди й перекази фольклорного походження у творі. Образи князів у літописі. Провідна ідея твору. Художня своєрідність літопису. Значення пам’ятки. Використання мотивів та образів твору в пізнішій художній літературі.
5	„Слово о полку Ігоревім”. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> З історії відкриття, видання і вивчення „Слова”. Дискусії щодо автентичності, авторства і часу написання „Слова”. Історична основа пам’ятки. Порівняння з літописною розповіддю. Жанр і композиція „Слова” . Основна ідея „Слова”. Образ Руської землі. Образи-персонажі. Майстерність їх творення. Змалювання природи в „Слові”. Зв’язок „Слова” з фольклором. Ритміка і стиль пам’ятки. Світове значення „Слова”. Відлуння пам’ятки в мистецтві й літературі нової доби.
6	„Галицько-Волинський літопис”. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Композиція пам’ятки. Аналіз галицької частини літопису. Образ Романа Галицького. Образ Данила Галицького. Переказ про євшан-зілля. Хто такий Митуса? Особливості мови літопису. Характеристика волинської частини літопису. Патріотична ідея пам’ятки. Використання літопису в пізнішій художній літературі.

7	Початок віршової літератури. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Латиномовні вірші українських авторів (Юрій Дрогобич, Павло Русин та ін). Україна в латиномовній поемі Севастьяна Кленовича „Роксоланія”. Перша записана українська народна пісня. Перші україномовні вірші на народній основі. Перші україномовні книжні вірші. Перша в східнослов'янських літературах збірка віршів. Особливості силабічного вірша.
8	Творчість Івана Вишенського. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Прийнята наукою модель біографії Івана Вишенського. Жанрова різноманітність творів Івана Вишенського. Зміст і форма твору „Обличеніє диавола-миродержца...”. Зміст послання „Послання до єпископів”. Викриття в посланні українських і польських панів. Захист народу Іваном Вишенським. Художня своєрідність послання „Послання до єпископів ”. Мова і стиль твору. І. Франко про Івана Вишенського. Значення творчості Івана Вишенського, продовження його традицій у пізнішій літературі.
9	Українська поезія XVII століття. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Історична основа твору Сакович Касіяна. „Вірші на жалісний погреб Петра Конашевича-Сагайдачного”. Образ головного героя та засоби його творення. Відображення його участі в Хотинській битві 1621 р. Особливості жанру й композиції твору Касіяна Саковича. Значення твору про Сагайдачного. Зміст і художня своєрідність вірша „Ой Хотине, граде давній”. Зміст і художня своєрідність історичних віршів другої половини XVII ст. Образ Богдана Хмельницького в історичних віршах. Образ України у віршах Лазаря Барановича та інших поетів XVII ст.
10	Ораторська проза 2 пол. XVII ст. (Іоаникій Галятовський та Антоній Радивиловський). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Традиції ораторської прози в давній українській літературі до XVII ст.

	Теоретичне обґрунтування ораторського жанру в творі Іоанікія Галятовського „Наука...” Патріотичні мотиви твору Антонія Радивиловського Відгомін суспільно-політичних подій у творах проповідників. Художня своєрідність творів Іоанікія Галятовського та Антонія Радивиловського. Значення ораторської прози другої половини XVII ст.
11	Іван Мазепа як поет. Козацькі літописи. “Історія Русів”. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Поняття про козацький літопис. Своєрідність відображення історії України в Літописі Самовидця. Своєрідність відображення історії України в Літописі Григорія Грабянки. Своєрідність відображення історії України в Літописі Самійла Величка. Хотинська війна 1621 року в козацьких літописах. Образ Богдана Хмельницького в козацьких літописах. Іван Мазепа в козацьких літописах. Поезії Івана Мазепи: „Пісня” („Ой горе, горе чайці небозі”) (гіпотетичне авторство), „Дума” („Всі покою щиро прагнуть”), „Псальма” („Бідна моя головонька”): зміст і художня своєрідність. Проблематика „Історії Русів”.
12	Шкільні драми “Володимир” Феофана Прокоповича та “Милость Божія” невідомого автора. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Етапи розвитку шкільної драми. Тематичні групи шкільних драм. Композиційні особливості шкільної драми. Композиція і сюжет трагікомедії Феофана Прокоповича „Володимир”. Новаторство Феофана Прокоповича-драматурга (щодо змісту й форми). Композиція і сюжет драми „Милость Божія”. Змалювання Богдана Хмельницького в драмі „Милость Божія”. Особливості поезики драми (використання народнопоетичної образності, мова тощо). Значення шкільних драм „Володимир” і „Милость Божія”. Відлуння останньої у п’єсі Людмили Старицької-Черняхівської „Милость Божа”.
13	Інтермедії до драм Митрофана Довгалевського та Георгія Кониського. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Поняття про інтермедію. Три етапи в розвитку інтермедії на Україні.

	Традиції інтермедійного жанру в українській літературі до XVIII ст. (інтермедії до драми Якуба Гаватовича та ін). Характеристика інтермедій до драм Митрофана Довгалецького. Характеристика інтермедій до драми Георгія Кониського. Соціальні мотиви в інтермедіях. Художня своєрідність інтермедій (засоби гумору й сатири, індивідуалізація мови персонажів тощо). Значення інтермедій для подальшого розвитку української драматургії.
14	Сатирична поезія XVIII століття. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Елементи сатири в літературі до XVIII ст. Своєрідність сатирично-гумористичних віршованих оповідань („Пекельний Марко”, „Вірша про Кирика”, „Отець Негребецький”). Особливості змісту й форми соціально-політичної сатири („Сатирична коляда”, „Доказательства Хама Данилея Кукси потомственні”, „Плач дворянина”, „Плач київських монахів”). Змалювання світських експлуататорів у сатиричній поезії XVIII ст. Зображення духовенства у сатиричній поезії XVIII ст. Засоби типізації та індивідуалізації образів-персонажів у сатирі „Плач київських монахів”. Характерні особливості творів Івана Некрашевича. Значення сатиричних віршів XVIII ст. для розвитку нової української літератури.
15	Вірші Григорія Сковороди. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Основні мотиви віршів Григорія Сковороди. Мотив свободи у поезії Григорія Сковороди. Версифікаційне новаторство Григорія Сковороди. Аналіз ранніх поетичних творів Григорія Сковороди панегіричного жанру („Пісня 25-а”, „Пісня 26-а”). Пейзажні вірші Григорія Сковороди. Значення віршів Григорія Сковороди.
16	Байки і притчі Григорія Сковороди. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Жанрова своєрідність байок і притч Григорія Сковороди. Особливості композиції байок Григорія Сковороди. Соціальні мотиви байок Григорія Сковороди. Мотив „спорідненої праці” в байках Григорія Сковороди. Звеличення внутрішньої краси людини в байках Григорія Сковороди. Зміст та образи-персонажі притч Григорія Сковороди.

	Особливості мови байок і притч Григорія Сковороди. Іван Франко про Григорія Сковороду-байкаря. Значення віршів та байок Григорія Сковороди.
--	---

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента „Історія української літератури (давня)” складається з різних видів:

- 1) прочитання художніх текстів згідно зі списком;
- 2) підготовка до аудиторних (практичних) занять;
- 3) самостійне поглиблене опрацювання тем освітнього компонента згідно з навчально-тематичним планом.

№ теми	Назва теми
1.1	<i>Прочитати й законспектувати:</i> а) статтю І. Франка „Південноруська література”; б) статтю П. Кононенка „«Історія української літератури» Михайла Грушевського – етап у розвитку наукового літературознавства; в) статтю О. Мишанича „Гарвардський проект”.
1.2	<i>Виписати</i> (у вигляді порівняльної таблиці) <i>тлумачення</i> тропів за „Ізборником Святослава” 1073 р. та за сучасним словником літературознавчих термінів.
1.2	<i>Дати визначення (письмово)</i> термінів: апокриф, „індекс” книг, канон. <i>Письмове виконання.</i>
1.3	<i>Дати визначення (письмово)</i> понять: літопис, редакція літопису, літописне зведення (звід), списки літопису.
1.3	<i>Законспектувати статтю</i> П. Білоуса “Повість минулих літ”: Історія чи література?”
1.4.	<i>Вивчити напам’ять</i> перший абзац пам’ятки до слів „...они же сами князем славу рокотаху” (Слово о полку Ігоревім: Збірник / Вступ, ст., ред. текстів, ритмічний пер., прим. Л. Махновця. Київ : Дніпро, 1970. С. 22 – 24). <i>Законспектувати статтю:</i> Мишанич О. Довкола „Слова”: Нова ревізія автентичності видатної пам’ятки. <i>Літературна Україна</i> . 2001. 30 серп. С. 7. Або: Мишанич О. Довкола „Слова”: Нова ревізія автентичності видатної пам’ятки. <i>Золоте слово</i> : Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть: У 2 кн. Упоряд. В. Яременко, О. Сліпушко; За ред. В. Яременка. Київ : Аконіт, 2002. Кн. 2. С. 417 – 427. Або: Мишанич О. Нова ревізія автентичності „Слова о полку Ігоревім”. <i>Мишанич О. На переломі: Літературознавчі статті й</i>

	дослідження. Київ : В-во Соломії Павличко „Основи”, 2002. С. 119 – 133.
2.1	<i>Виписати і вивчити напам'ять 4-5 афоризмів із „Галицько-Волинського літопису”.</i> <i>Виписати згадки в літописі про місцевості, з яких походить той чи інший студент.</i>
2.2	<i>Вивчити напам'ять уривок із вірша-пісні „Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?” (від початку до слів: „...дівониця плачет”). Українська поезія XVI століття</i> Упорядкув., вступ. ст. та прим. В. В. Яременка. Київ: Рад. письменник, 1987. С. 248. <i>Виписати зі словника літературознавчих термінів трактування понять: силабічна система віршування, силабічний вірш.</i>
2.3	<i>Законспектувати статтю: Франко І. Я. Іван Вишенський, його час і письменська діяльність.</i>
2.4	<i>Виписати із текстів послань І. Вишенського неологізми, прислів'я, приказки (по 10 прикладів).</i>
2.5	<i>Підготувати доповідь на тему: Традиції І. Величковського в книзі І. Іова «Періодична система слів».</i>
2.6	<i>Дати визначення (письмово) понять: ораторська проза, проповідь, гомілетика, екзордіум, наратив, конклюдія.</i>
3.1	<i>Вивчити напам'ять: Мазепа Іван. „Дума” („Всі покою щиро прагнуть...” (скорочено)).</i> <i>Підготувати доповідь на тему: „Образ Івана Мазепи в європейських літературах”.</i>
3.2	<i>Дати визначення (письмово) термінів: шкільна драма, інтермедія (інтерлюдія), вертеп.</i>
3.3	<i>Опрацювати (письмово): Літописання та історико-мемуарна проза. Історія української літератури. У 12 т. Т. 2. Давня література (друга половина XVI – XVIII ст.). Київ : Наукова думка, 2014. С. 422 – 466.</i>
3.4	<i>Підготувати реферат на тему: „Образ Григорія Сковороди в художній прозі”.</i> <i>Підготувати реферат на тему: „Григорій Сковорода як людина (за твором його учня і друга Михайла Ковалинського)”</i> <i>Опрацювати (письмово): Мальцев В. Віршування Григорія Сковороди в парадигмі української версифікації XVIII століття. Поліфонія сквородинських дискурсів: колективна монографія [за ред. А.Тичініної; передмова О.Бродецького, А.Тичініної]. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 111 – 148.</i>

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, практичні вправи.

За характером пізнавальної діяльності здобувача освіти застосовуємо інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний, дослідний методи.

Система контролю та оцінювання

Система контролю та оцінювання проводиться в формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. У процесі вивчення дисципліни використовуємо такі методи поточного контролю:

- усні відповіді (фронтальне опитування, вибіркве опитування, дискусії, презентації);
- письмові завдання (самостійні роботи, реферати, есе);
- тести.

Формами поточного контролю є індивідуальна та фронтальна перевірка, форма підсумкового контролю – екзамен.

Розподіл балів

ЗМ 1 (16 балів)				ЗМ 2 (24 балів)						ЗМ 3 (20 балів)				Підсумковий контроль (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	4	40	100

Критерії оцінювання підсумкового оцінювання

Оцінка А (90 – 100 балів) або „відмінно” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре

60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Місце давньої української літератури в історико-літературному процесі.
2. Хронологічні межі та проблема періодизації давнього письменства.
3. Особливості давньої літератури.
4. Передумови виникнення української літератури.
5. Найдавніші дохристиянські пам'ятки української писемності і літератури.
6. Середньовіччя як культурно-історична епоха. Етапи розвитку середньовічної літератури.
7. Прийняття християнства і поширення книжності на Русі.
8. Джерела та структура середньовічної перекладної літератури.
9. Проблема національної приналежності києворуської літературної спадщини.
10. Література раннього Середньовіччя: стильові особливості, система жанрів, персоналії та пам'ятки.
11. Література зрілого (високого) Середньовіччя: стильові особливості, система жанрів, персоналії та пам'ятки.
12. Період пізнього середньовіччя в історії української духовної культури: особливості та етапи розвитку.
13. Література галицько-волинської доби: стильові особливості, персоналії та пам'ятки.
14. Література литовсько-руського періоду: стильові особливості, персоналії та пам'ятки.
15. Епоха Ренесансу в Україні, її характерні риси та провідні течії.
16. Українська латиномовна література Ренесансу: персоналії та пам'ятки.
17. Культурно-освітній рух першого українського Відродження.
18. Загальні тенденції літературного процесу кінця XVI – початку XVII ст.
19. Специфіка та культурно-історичні передумови виникнення полемічної літератури в Україні.
20. Проблематика творів українських письменників-полемістів.
21. Бароко як художньо-стильове явище. Специфіка літературного бароко в Україні.
22. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку.
23. Поява української шкільної поезії. Поетична творчість діячів Острозького культурного осередку.
24. Віршування на Волині кінця XVI – початку XVII ст.

25. Літературна спадщина Луцького Хрестовоздвиженського братства.
26. Поезія членів Львівського культурного осередку кінця XVI – початку XVII ст. Явище польсько-української поезії на західноукраїнських землях.
27. Формування барокової поезії в Києві. Поезія членів київського науково-літературного гуртка Єлисея Плетенецького.
28. Освітня й культурна діяльність Петра Могили. Заснування Києво-Могилянського колегіуму й розквіт барокової поезії в Києві.
29. Розвиток літературно-теоретичної думки в Україні в період Бароко. Латиномовні поетики і риторики.
30. Поезія Києво-Могилянського Атенею.
31. Київські поети другої половини XVII – початку XVIII ст.
32. Чернігівський осередок поетів другої пол. XVII – початку XVIII ст.
33. Життєвий подвиг і творча спадщина Данила Братковського.
34. Особливості розвитку поезії у XVIII ст. Занепад Київського і Чернігівського культурних осередків.
35. Почаївський культурний осередок другої половини XVIII ст. Антологія духовної поезії “Богогласник”.
36. Характер історичної поезії XVIII ст. “Розмова Великоросії з Малоросією” С. Дідовича.
37. Лірична поезія XVII – XVIII ст. Рукописні збірники віршів і пісень.
38. Бурлескно-травестійна поезія мандрівних школярів.
39. Походження драматичного мистецтва. Початок драматургії в Україні. Декламації і діалоги.
40. Жанрово-тематичні групи українських шкільних драм.
41. Етапи розвитку шкільної драматургії.
42. Інтермедії як різновид драматичних дійств. Українські інтермедії XVII- XVIII ст.
43. Вертепна драма як різновид шкільних драматичних дійств.
44. Нова ораторсько-проповідницька проза періоду Бароко. Творчість письменників-проповідників XVII – XVIII ст.
45. Паломницька література. “Мандри” В. Григоровича-Барського.
46. Розвиток житійної літератури в період Бароко. Нові видання “Києво-Печерського патерика”. Збірник “Четї-Мінеї” Дмитра Туптала
47. Козацькі літописи – самобутнє явище української історичної прози та історіографії. Літописи Самовидця та Григорія Граб’янки.
48. “Історія русів” як підсумок козацько-старшинського літописання.
49. Життєвий шлях та особистісний феномен Г. Сковороди.
50. Філософське вчення Сковороди про дві натури і три світи. Місце Біблії у філософській системі мислителя.
51. Вчення Г. Сковороди про щастя людини і шляхи його досягнення.
52. Поетична спадщина Г. Сковороди. Жанрові особливості віршів поета.
53. Образ світу й мотиви шукання істинного щастя в поезії Г. Сковороди.
54. Новаторство Г. Сковороди як поета.
55. Основні тенденції розвитку давньої української літератури.

56. Значення давньої літератури в історії української духовності.

**Перелік питань для підсумкового контролю
навчальних досягнень студентів**

1. Проблема періодизації давньої української літератури.
2. Видання й дослідження давньої української літератури у вітчизняному літературознавстві XIX-XX століть. Підручники з давньої української літератури.
3. Історичні умови розвитку та загальна характеристика культури Київської Русі
4. Літературні мови часів Київської Русі та їх функціонування в давньому письменстві.
5. Виникнення й розвиток письма в Київській Русі. Палеографічні й тексто-логічні особливості літературних пам'яток тих часів.
6. Найдавніші книги часів Київської Русі, що збереглися до наших днів. Прочитати напам'ять уривок з однієї із них.
7. Загальна характеристика та основні жанри перекладної літератури часів Київської Русі.
8. Як ви розумієте слова Лесі Українки: «В Біблії, окрім всього іншого, маса дикої грандіозної поезії...»?
9. Перекладна агіографічна література часів Київської Русі. Типи та збірники агіографічних творів.
10. Перекладні історіографічні та природничі твори часів Київської Русі. Афо-ристичні збірники.
11. Перекладні повісті часів Київської Русі. Притчі з повісті про Варлаама та Йоасафа. І. Франко як дослідник твору.
12. Поняття про літопис. Історична зумовленість виникнення літописання в Київській Русі. Перші етапи літописання.
13. Склад, джерела та ідейна спрямованість "Повісті врем'яних літ". Редакції та списки, в яких вона збереглася.
14. Образи князів у "Повісті врем'яних літ". Напам'ять уривок з твору. Відлуння пам'ятки в пізнішій художній літературі.
15. "Поучення" Володимира Мономаха.
16. Оригінальна ораторсько-проповідницька проза Київської Русі.
17. Перший відомий на ім'я український письменник і його твір.
18. Оригінальне агіографічне письменство часів Київської Русі.
19. "Києво-Печерський патерик" – "золота книга українського письменного люду" (М.С. Грушевський).
20. Паломницька література часів Київської Русі.
21. Історія відкриття, публікації та дослідження "Слова о полку Ігоревім".
22. Питання про час написання "Слова о полку Ігоревім" та про його авторство.
23. Історична основа "Слова о полку Ігоревім". Порівняння з літописною розпо-віддю.
24. Основна ідея "Слова о полку Ігоревім" і її розкриття в сюжеті та композиції твору.
25. Характеристика образів-персонажів "Слова о полку Ігоревім".

26. Художня своєрідність "Слова о полку Ігоревім" (жанр, мовностилістичні засоби, ритміка). Прочитати напам'ять уривок з твору.
27. Значення „Слова о полку Ігоревім”. Відлуння пам'ятки в літературі й мистецтві нової доби.
28. Загальна характеристика оригінальної літератури часів Київської Русі.
29. Де й коли вжито вперше назву "Україна"? Дати характеристику цієї пам'ятки.
30. Композиція, ідейно-художній зміст, образи-персонажі Галицько-Волинського літопису. Відлуння пам'ятки в пізнішій художній літературі.
31. Переказ про євшан-зілля. В якій пам'ятці давньою українського письменства фігурує його зміст і відлуння в літературі нової доби.
32. Історичні умови розвитку, загальна характеристика української культури та літератури другої половини XIII – першої половини XVI ст.
33. Початки українського народного й книжного віршування. Риси силабічної системи віршування. Прочитати напам'ять уривок з вірша „Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?”.
34. Латиномовні твори поетів-українців XV-XVI століть.
35. Як починалося українське книгодрукування? Що таке інкунабула?
36. Історичні умови розвитку та загальна характеристика української літератури другої половини XVI – першої половини XVII ст.
37. Шкільна справа в Україні у другій половині XVI – першій половині XVII ст.
38. Як постала Києво-Могилянська академія, її історичне значення й відродження після відновлення незалежності України.
39. Українська книжна поезія кінця XVI – першої половини XVII ст.
40. Історична зумовленість виникнення, загальна характеристика і значення полемічної літератури кінця XVI – першої половини XVII ст.
41. Розвиток полемічної літератури до Брестської унії. Діяльність Герасима Смотрицького та Стефана Зизанія.
42. Полемічна діяльність Христофора Філарета, Клірика Острозького і Захарії Копистенського.
43. Діяльність Мелетія Смотрицького як письменника-полеміста і лінгвіста. Граматики і словники його часу.
44. Видання і дослідження творів Івана Вишенського.
45. Чому Івана Вишенського вважаємо найвидатнішим українським письменником-полемістом кінця XVI – початку XVII ст.? Світогляд Івана Вишенського.
46. Зміст і художня своєрідність "Послання до єпископів" І. Вишенського. Прочитати напам'ять уривок з твору.
47. Зміст і художня своєрідність твору І. Вишенського „Обличеніє діавола-миродержца”.
48. Композиція, зміст й образи-персонажі вірша К. Саковича про гетьмана Сагайдачного. Прочитати напам'ять уривок з твору.
49. Найперша точно датована вистава в історії давнього українського театру.
50. Зародження і перший етап розвитку шкільної драми в Україні.

51. Історичні умови розвитку літератури й культури в другій половині XVII століття та їх загальна характеристика.
52. Українське віршування другої половини XVII ст. Ідейно-художня своєрідність значення історичних віршів.
53. Поетична й фольклористична діяльність Климентія Зіновіїва.
54. Поетична спадщина І. Величковського як яскрава сторінка українського барокового мистецтва. Курйозні вірші.
55. Розвиток прози в літературі другої половини XVII ст. Жанрово-тематичні групи.
56. Полемічно-публіцистична діяльність Михайла Андрелли.
57. Ораторсько-проповідницька проза другої половини XVII ст.: теоретичне обґрунтування й художня практика.
58. Загальна характеристика драматичної літератури другої половини XVII ст.: Тематичні групи шкільних драм. „Слово о збуренню пекла”.
59. Історичні умови розвитку, загальна характеристика літератури й культури XVIII ст.
60. Паломницька проза XVIII ст. „Странствованія” Василя Григоровича-Барського.
61. Козацькі літописи. "Історія русів".
62. Життя й поетична творчість Феофана Прокоповича.
63. Новаторство Феофана Прокоповича в трагікомедії „Владимир”.
64. Перша українська драма про Богдана Хмельницького.
65. Українська шкільна драма після Феофана Прокоповича.
66. Що таке інтермедія, головні етапи в розвитку жанру, характеристика основних творів.
67. Вертепна драма.
68. Загальна характеристика українського віршування XVIII ст. Розвиток ліричної поезії. Вірші Івана Мазепи. Прочитати напам'ять його твір.
69. Внесок Івана Некрашевича в давню українську літературу.
70. Соціально-політична сатира XVIII століття.
71. Ідейно-художня своєрідність сатирично-гумористичних віршованих оповідань XVIII століття. Проілюструвати прикладами з віршів.
72. Життя "мандрівних дяків" за "Автобіографією" Іллі Турчиновського та іншими творами.
73. Пародійні й бурлескно-травестійні вірші "мандрівних дяків".
74. Біографія Григорія Сковороди.
75. Видання й дослідження творів Г. Сковороди.
76. Суспільно-політичні та педагогічні погляди Г. Сковороди.
77. Філософські погляди Г. Сковороди.
78. В чому ідейно-художня своєрідність і новаторство поезії Г. Сковороди, проілюструвати прикладами з віршів.
79. Основні мотиви віршів Г. Сковороди. Проілюструвати прикладами віршів.
80. Художня своєрідність байок Г. Сковороди.
81. Звеличення внутрішньої краси людини в байках Г. Сковороди.

82. Морально-етична проблематика байок Г. Сковороди.
83. Мотив „спорідненої праці” в байках Г. Сковороди.
84. Соціальні мотиви байок Г. Сковороди.
85. Проблематика й художня своєрідність притч Г. Сковороди.
86. Значення діяльності Г. Сковороди. Вшанування пам’яті філософа й поета.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти у системі формальної освіти)» (протокол №4 від 28 березня 2022 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Давня українська література. Словник-довідник. Київ : ВЦ „Академія”, 2015. 208 с.
2. Ісіченко Ігор, Архієпископ. Історія української літератури : Середньовіччя. Ренесанс (XI – XVI ст.). Харків : Видавництво Точка, 2021. 643 с.
3. Історія української літератури. У 12 т. Т. 1. Давня література (X – перша пол. XVI ст.) / Наук. ред.: Юрій Пелешенко, Микола Сулима. Київ : Наук. думка, 2014. 840 с.
4. Історія української літератури. У 12 т. Т.2. Давня література (друга пол. XVI – XVIII ст.) / Наук. ред.: Віра Сулима, Микола Сулима. Київ : Наук. думка, 2014. 840 с.
5. Ласло-Куцюк М. Вибрані праці. Теорія. Історія літератури. Компаративістика. Т. 1. Київ : Талком, 2024. 768 с.
6. Ласло-Куцюк М. Вибрані праці. Теорія. Історія літератури. Компаративістика. Т. 2. Київ : Талком, 2024. 736 с.
7. Мальцев В. Віршування Григорія Сковороди в парадигмі української версифікації XVIII століття. *Поліфонія сквородинських дискурсів: колективна монографія* [за ред. А.Тичініної; передмова О.Бродецького, А.Тичініної]. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 111 – 148.
8. Сліпущко О.М., Лісовська О.С. Давня українська література : Середньовіччя (X–XV століття) : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2020. 431 с.
9. Трофимук М. С. Латиномовна література України XV–XIX ст.: жанри, мотиви, ідеї : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 380 с.
10. Чопик Р. Сковорода. Сродність. *Сковорода Г. Найкраще*. Львів. 2017. С. 6 – 11.

Допоміжна

1. Білоус П. Василь Григорович-Барський: життя як мандрівка. Київ : Людмила, 2021. 220 с.
2. Левченко Н. Біблійна герменевтика в давній українській літературі. Монографія. Харків: Майдан, 2018. 388 с.
3. Савенко О. Апокрифічні конотації різдвяного сюжету. *Слово і час*. 2017. №12. С.43–49.
4. Лебідь-Гребенюк Є. Біографічний наратив у щоденниках Дмитра Туптала і Тараса Шевченка. *Слово і час*. 2020. №2. С. 68–79.
5. Мальцев В. Про окремі особливості дистиха як строфи в українському силабічному вірші XVIII століття. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Філологічні науки» || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series "Philological sciences"*. Чернівці- Сучава: БДМУ. 2020. № 3 (27). С. 6–11.
6. Григорій Сковорода від А до Я / Тексти: Леонід Ушкалов. Графічне опрацювання : Людмила Стецькович, Володимир Стецькович. Львів: Вид-во Старого Лева, 2019.
7. Поліфонія сквородинських дискурсів : колективна монографія / за заг. ред. А. Тичініної; передмова О. Бродецького, А. Тичініної. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 260 с.
8. Федорак Н. Богородиця в давньоруській літописній історії: метафізика імені та присутності. Монографія / За ред. проф. Б. Криси. Львів : Український Католицький Університет, 2022. 132 с.
9. Федорак Н. Вінець і вирій українського бароко. Сім наближень до Григорія Сковороди. Харків : Акта, 2020. 172 с.
10. Яковенко Н. У пошуках Нового неба: Життя і тексти Йоанікія Ґалятовського. Київ : Лаурис, Критика, 2017. 704 с.
11. Pilipowich D. Skoworodiana polskie: Recepcja myśli filozoficznej i twórczości literackiej Hryhorija Skoworody w Polsce. Kraków : Księgarnia Akademicka, 2022. 466 s.

Інформаційні ресурси

1. Діаспоріана: Електронна бібліотека: <https://diasporiana.org.ua/>
2. Ізборник <http://litopys.org.ua>
3. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>
4. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks->

chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>